

Wdrażanie standardów ochrony dzieci

STANDARZY
OCHRONY

dzieci

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ

CZYM JEST PRZEMOC WOBEC DZIECI I JAK JĄ ROZPOZNAĆ?

Przemoc fizyczna

to wszelkie działania, które powodują ból i narażają dziecko na niebezpieczeństwo, m.in. bicie ręką lub przedmiotami, szarpanie, popychanie, kopanie dziecka, potrząsanie nim lub rzućanie, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, przypalanie, poparzenie lub zmuszanie do zjedzenia/poknięcia czegoś.

Uwaga! Klapsy to też przemoc! Zakaz stosowania kar cielesnych w Polsce obowiązuje od 1 sierpnia 2010 r.!

Przemoc psychiczna (emocjonalna)

to sytuacja, w której rodzic dziecka, opiekun lub inna osoba nie szanuje i nie odpowiada na emocjonalne potrzeby dziecka, takie jak potrzeba akceptacji, bliskości, bezpieczeństwa, przynależności, autonomii. To wyzywanie, obrażanie, poniżanie lub zastraszanie dziecka, a także porównywanie z innymi, krytykowanie, stawianie nadmiernych wymagań, odrzucanie czy wikłanie w problemy między dorosłymi (np. gdy dziecko jest świadkiem przemocy domowej).

Przemoc wobec dziecka

to każde działanie lub zaniechanie, które powoduje krzywdę, cierpienie, narusza godność, zdrowie fizyczne lub psychiczne dziecka oraz hamuje jego rozwój.

Przemoc seksualna

to angażowanie dziecka w aktywność seksualną, bez kontaktu fizycznego (ekshibicjonizm, molestowanie słowne, skłanianie do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming (uwodzenie w internecie w celu nawiązania kontaktu) lub z kontaktem fizycznym, takim jak dotykanie, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy w sposób seksualny czy stosunek seksualny.

Zaniedbanie

to sytuacja, gdy rodzic/opiekun dziecka nie opiekuje się dzieckiem, nie interesuje jego zdrowiem, odżywianiem, warunkami bytowymi. Nie zapewnia odpowiednich warunków rozwoju fizycznego, poznawczego, społecznego, emocjonalnego i psychoseksualnego oraz dobrostanu dziecka, np. bezpieczeństwa, opieki, odżywiania, podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, dostępu do edukacji; porzuca lub pozostawia dziecko bez opieki.

Przemoc rówieśnicza

To przede wszystkim agresja w szkole, choć jej sprawcami mogą być także rówieśnicy spoza szkoły, sąsiedzi czy rodzeństwo. Obejmuje:

- przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),
- przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko danej osobie),
- przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
- przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów),
- przemoc elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w internecie ośmieszających zdjęć lub filmów),
- przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny i wykorzystanie seksualne.

Jakiej przemocy doświadczają dzieci i nastolatki?*

- 2 na 3 dzieci** – przemocy ze strony rówieśników
- 1 na 3 dzieci** – przemoc ze strony bliskiego dorosłego
- 1 na 4 dzieci** – wykorzystanie seksualnie bez kontaktu fizycznego
- 1 na 4 dzieci** – zaniedbanie emocjonalne
- 1 na 5 dzieci** – parentyfikacja (dziecko przejęło rolę dorosłego w rodzinie),
- 14 na 100 dzieci** – było świadkami przemocy w domu
- 8 na 100 dzieci** – wykorzystywanie seksualne z kontaktem fizycznym
- 8 na 100 dzieci** – zaniedbanie fizycznie

79% doświadczyło w swoim życiu choć raz przemocy lub zaniedbania

52% doświadczyło przemocy lub zaniedbania w roku poprzedzającym badanie

*K. Makaruk, K. Drabarek, A. Popyk, Sz. Wójcik (2023). Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce, 2023. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, <https://fdds.pl/co-robimy/raporty-z-badan/2023/diagnoza-przemocy-wobec-dzieci-w-polsce.html>; Badanie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę zostało przeprowadzone w kwietniu i maju 2023 przez firmę Danae sp. z o.o. na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie 2026 nastolatków w wieku 11-17 lat.

Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem poniżej 15. r.ż. jest przestępstwem! Jeśli podejrzewasz, że dziecko poniżej 15 r.ż. doświadczyło wykorzystania seksualnego, zgodnie z art. 240 Kodeksu karnego masz obowiązek powiadomienia prokuratora lub policji. Niedopełnienie tego obowiązku jest zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 3.

Zachowania dziecka, które mogą być sygnałem, że dziecko jest krzywdzone:

- Wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka: wycofanie, zobojętnienie lub nadmierne pobudzenie.
- Objawy fizyczne: siniaki, zdrapania, oparzenia, rany, częste skargi na ból brzucha, głowy czy inne dolegliwości, bez wyraźnych przyczyn medycznych.
- Problemy ze snem, koszmary senne, lęk przed zasypianiem, nocne moczenie.
- Zaniedbanie higieny i wyglądu, dziecko wygląda na chronicznie zmęczone i niedożywione.
- Nasilony niepokój w określonych sytuacjach, unikanie konkretnych osób lub miejsc.
- Zmiany w relacjach społecznych: izolowanie się od rówieśników, brak zaufania do dorosłych, podporządkowanie się grupie lub agresja.
- Dziwne lub nieadekwatne do wieku zainteresowanie seksem.
- Samookaleczanie się, nadużywanie substancji psychoaktywnych.

Jeśli chcesz wiedzieć więcej, zapoznaj się z broszurą „Uważna placówka, uważna organizacja. Praktyczny przewodnik dla pracowników podmiotów zobowiązanych do wprowadzenia standardów ochrony dzieci”

Więcej na standardy.fdds.pl

Sfinansowano ze środków Plan International przekazanych przez DEC w ramach realizacji projektu pn. "Children affected by the Ukraine Crisis and host communities thrive in safe home environments in Poland" (PI DEC 2B)